

Vordering oninbaar? Vraag tijdig btw terug!

Afnemers die hun factuur (deels) niet (willen) betalen of failliet gaan. Terugname en creditering van geleverde goederen en diensten. In de ondernemerspraktijk van alle dag komt dit regelmatig voor. Gelukkig kunnen ondernemers in zulke gevallen de al betaalde omzetbelasting terugvragen aan de Belastingdienst. Zorg wel dat het verzoek om teruggaaf op een juiste wijze en tijdig wordt ingediend.

Het komt in de praktijk nog al eens voor dat een afnemer zijn factuur niet kan of wil betalen. Zeker in de huidige economisch tijden is dit een hot issue. Het probleem waar de factuurverzender tegenaan loopt is dat deze btw al is voldaan in het tijdvak waarin de factuur is verzonden. De Wet op de omzetbelasting 1968 voorziet in de mogelijkheid dat de factuurverzender de btw, die is begrepen in de vordering op de afnemer, terug kan vragen als de afnemer niet betaald. Vroeger konden dergelijke teruggaven via vraag 6 op de btw-aangifte geschieden. Tegenwoordig moet hiervoor een schriftelijk verzoek bij de Belastingdienst worden ingediend.

Teruggaaf

Om aanspraak te kunnen maken op teruggaaf van btw, moet de factuurverzender aannemelijk maken dat de afnemer niet heeft betaald en ook niet zal betalen. Dit kan bijvoorbeeld door aan de Belastingdienst een brief van de curator te overhandigen, waarin deze meedeelt dat er geen betaling zal plaatsvinden. Ook met correspondentie met de afnemer, waaruit blijkt dat deze niet zal betalen, kan men aannemelijk maken dat de vordering (deels) oninbaar is. Vaak wordt er in de praktijk vanuit gegaan dat een teruggaaf alleen kan als de afnemer failliet is verklaard. Dit is echter niet zo. Een ondernemer zal een openstaande vordering, die hij na een aantal serieuze pogingen nog steeds niet betaald krijgt, normaliter afboeken. In principe komt men dan al in aanmerking voor een teruggaaf van btw. Ook in

29

Kredietverzekering

In sommige gevallen sluit een factuurverzender een kredietverzekering af tegen het risico dat een afnemer niet betaald. Indien de afnemer dan niet betaald, keert de verzekering een bepaald bedrag uit. Een dergelijke uitkering kan niet worden gezien als een betaling van de factuur door de afnemer. De factuurverzender houdt dus het recht om een teruggaafverzoek btw in te dienen bij de Belastingdienst.

het geval dat discussies ontstaan tussen de factuurverzender en de afnemer met betrekking tot de vordering en de factuurverzender afziet van het aanspannen van een procedure, kan een teruggaaf van btw worden verkregen. Immers, op dat moment staat vast dat de vordering niet zal worden ontvangen.

Let op! Als een afnemer een gedeelte van het factuurbedrag betaalt, moet het ontvangen bedrag naar evenredigheid worden verdeeld over de vergoeding en de btw. Er kan niet gesteld worden dat de vergoeding wel gedeeltelijk is betaald, maar de btw niet.

Geen teruggaaf

Van een oninbare vordering is geen sprake als de vordering op de afnemer wordt omgezet in een geldlening. De oorspronkelijke vordering wordt hiermee voldaan waardoor er geen recht meer bestaat op teruggaaf van btw. De factuurverzender kan ook geen verzoek om teruggaaf van btw meer indienen als de geldlening niet wordt afgelost. Zou de lening in feite als gewoon leverancierskrediet zijn bedoeld, dan kan wél van een oninbare vordering worden gesproken. In sommige gevallen wordt de vergoeding niet door de factuurverzender ontvangen, maar door een ander. Ook dan is teruggaaf van btw niet mogelijk. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de factuurverzender de betaling aan een derde achteraf goedkeurt of als hij bij de betaling aan de derde is gebaat. Als de factuurverzender de vorderingen overdraagt aan een factor en achteraf blijkt dat de vordering oninbaar blijkt te zijn, dan kan de btw toch worden teruggaafvraagd bij de Belastingdienst. Het ontvangen bedrag van de factor kan namelijk niet worden beschouwd als een betaling van de factuur.

Het teruggaafverzoek

In de praktijk komt het voor dat een ondernemer die er niet in slaagt zijn vordering te innen, alleen intern een creditfactuur opmaakt en die in zijn eigen administratie opneemt. Die factuur wordt niet aan de afnemer uitgereikt of verzonden aangezien de afnemer daaruit zou kunnen afleiden dat de vordering niet meer hoeft te worden betaald. Het opmaken van een dergelijke creditfactuur leidt niet tot recht op teruggaaf van btw. Hiervoor moet namelijk een schriftelijk verzoek worden ingediend bij de Belastingdienst. Vraag

Failissement

Een ondernemer heeft een openstaande vordering uit 2007 op een afnemer. In 2008 wordt aan de afnemer surseance van betaling verleend en in datzelfde jaar wordt de afnemer in staat van failissement verklaard. In 2009 heeft de factuurverzender de vordering bij de curator ingediend. Deze wijst vervolgens de vordering af. Recht op teruggaaf van btw ontstaat in dit voorbeeld uiterlijk in 2009. Op dat moment kan namelijk aannemelijk worden gemaakt dat de vordering niet meer zal worden ontvangen. De brief van de curator dient hierbij als bewijsmateriaal meezonden te worden aan de Belastingdienst.

een ondernemer toch via een creditfactuur btw terug, dan kan de Belastingdienst de teruggaaf weigeren. Het schriftelijke verzoek moet worden ingediend binnen één maand na afloop van het tijdvak waarin het recht op teruggaaf van btw is ontstaan. Dit recht ontstaat op het tijdstip waarop redelijkerwijs aangenomen moet worden dat de afnemer niet zal betalen. Dit begrip is redelijk vaag. Een moment waarop redelijkerwijs verwacht kan worden dat de afnemer niet zal betalen is bijvoorbeeld wanneer de afnemer correspondentie stuurt waarin hij verklaard niet te zullen betalen. Als aan een afnemer surseance van betaling wordt verleend, biedt dit niet voldoende zekerheid om teruggaaf van btw te verkrijgen. Daarom wordt in de praktijk als uiterste datum voor het indienen van het teruggaafverzoek de datum aangehouden waarop de betaling in rechte niet meer kan worden gevorderd.

30

Grote vordering

In het geval van een grote vordering op een afnemer die in staat van failissement is verklaard, kan men de curator verzoeken alvast schriftelijk vast te leggen welk gedeelte in ieder geval niet meer kan worden verkregen. Voor dat gedeelte heeft men dan het recht om de btw terug te vragen.

Indien het verzoek niet binnen een maand na het tijdvak waarin redelijkerwijs aangenomen moet worden dat de afnemer niet zal betalen wordt ingediend, zal het verzoek door de Belastingdienst niet-ontvankelijk worden verklaard. De Belastingdienst neemt dan het verzoek ambtshalve in behandeling. Maar tegen een ambtshalve beslissing kan niet in beroep worden gegaan bij de rechter. Het is dus van belang tijdig het verzoek in te dienen. ■

Wet: art. 29 Wet OB 1968

Same player (shoots again)

In mijn jonge jaren heb ik de nodige gulden in flipperautomaten gegooid, al ben ik nooit zo goed geworden als Gerrit Zalm, de flipperking himself. Maar soms, als het heel erg meezat, kreeg je een extra bal of zelfs een extra spel; 'same player shoots again'.

Aan dat oplichtende lampje moest ik denken toen De Volkskrant op 20 januari 2010 berichtte dat het Openbaar Ministerie vrijgesproken verdachten opnieuw wil kunnen vervolgen. Daartoe zal de strafwet moeten worden aangepast. De motivering van het OM was voorspelbaar (wrang voor slachtoffers), de reactie van de andere kant (inbreuk op burgerrechten) was dat ook. Maar toch: als je dochter verkracht is en een wegens gebrek aan bewijs niet rondgekomen strafzaak enkele jaren later door nieuwe technieken wel succesvol afgerond kan worden, dan valt wat voor het standpunt van het OM te zeggen. In het fiscale recht zijn we al wat verder. Ook daar kennen we – voor aanslagbelastingen – een soort van ne-bis-in-idem beginsel. Dat beginsel kan doorbroken worden, maar slechts als sprake is van een nieuw feit dat navordering rechtvaardigt. Dit al behoorlijk uitgekleden beginsel heeft per 2010 een nieuwe opdoffer gekregen. Navordering is altijd mogelijk als de belastingplichtige wist (of moest begrijpen) dat de aanslag niet klopte. En dat is altijd het geval als de aanslag minstens 30% te laag is vastgesteld. De rechtszekerheid bij het individu weegt ook hier minder zwaar dan een achteraf gezien onjuiste heffing. Dat is vervelend voor het individu, maar als je bedenkt dat andere sukkels wel het volle pond hebben moeten betalen, dan valt wat voor het standpunt van de fiscus te zeggen. Maar als wij met z'n allen – 'samen' in de woorden van de MP – zo hechten aan een achteraf gezien juiste uitkomst, dan is het op z'n minst wonderlijk te noemen, dat het hiervoor geschetste systeem slechts één richting op werkt. Veroordeelden moeten hemel en aarde bewegen voor een tweede kans. De lat voor een nieuw proces ligt namelijk wel erg hoog. En in fiscale zaken is dat niet anders. Als de Hoge Raad of het Hof in Luxemburg (vaak na een lange procedure) een door de meesten van ons niet verwachte afslag op de fiscale snelweg nemen, zijn de rapen gaar. 'Op vaststaande aanslagen wordt niet teruggekomen', zo kraait de heffende instantie licht triomfantelijk. Het zou trouwens ook 'veel te duur kosten', zoals dat tegenwoordig heet. Maar het zou de wetgever sieren als men in dit soort gevallen wel zou durven terugkomen en de belastingplichtige een tweede kans zou geven. Inderdaad: 'same player shoots again'. ■

